

Norges vassdrags- og energidirektorat
Reguleringsmyndigheten for Energi
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Sted:
Stjørdal

Dato:
31.08.2020

Vår ref.:
Deres ref.:

202005754

Høring av ekstern rapport om håndtering av fordring ved felles fakturering av kraft og netjtjenester

Oppsummering

KPMG har utredet ulike markedsmodeller for fakturering av netjtjenester og kraft og anbefaler at dagens gjennomfaktureringsmodell erstattes av underleverandørmodellen eller tilbakebetalingsmodellen.

Tilbakebetalingsmodellen innebærer økte koordineringsutfordringer, dupliserte tjenesteløp, nye manuelle anstrengelser og generelt økte administrative byrder. Det utløses unødvendige systemtilpasninger med tilhørende unødvendige kostnader. At nettselskapet skal inn i kundeprosessen etter at kraftleverandøren vurderer fordringen som tapt gir et håpløst utgangspunkt for videre oppfølging av slike fordringer. Tensio fraråder videre arbeid med tilbakebetalingsmodellen.

Underleverandørmodellen er utilstrekkelig utredet siden det er uklart hvordan nettselskapenes energirettlige forpliktelser og øvrige avtalefestede rettigheter mellom kunde og nettselskap påvirkes av en potensiell underleverandørmodell. Dette samtidig som det er uavklart om kraftleverandører faktisk oppnår tilsiktede tapsfradrag.

Sikkerhetskrav, purre- og betalingsfrister henger sammen. Det er ikke mulig å vurdere disse elementene isolert fra hverandre. Dagens kompromiss er godt utredet og balanserer ulike aktørers risikoer og behov. Skal dette vurderes på nytt må det gjøres helhetlig og grundig.

Tanken om felles fakturering/gjennomfakturering ble unnfanget i en tidsepoke hvor papirfaktura i postkassa var normalt. Da var det mye å spare på å halvere antallet postforsendelser. I dag er det andre forhold som gjelder. Med heldigitale kundefronter, selvbetjente kunder og elektronisk formidlingsløsninger er verdien og nytten av enfakturamodellen endret. Tensio mener nettselskapene har en viktig rolle å spille i energisystemet og i det grønne skiftet. Denne rollen betinger en tett kobling og en god dialog med kunden. Tensio tror det er store fellesskapsgevinster som kan høstes gjennom fornuftig markedsdesign hvor båndene mellom kunder og nettselskap ikke kuttes, men knyttes tettere sammen. Dette er forhold som også vil ha betydning når fremtidige markedsmodeller skal vurderes.

Detaljerte tilbakemeldinger

Dagens gjennomfaktureringsmodell har enkelte svakheter. Dette knyttes i særlig grad til kraftleverandørenes manglende fradragmuligheter for avgifter og netttjenester ved kunders mislighold. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) ønsker å rette på disse svakhetene. KPMG har på vegne RME utredet ulike markedsmodeller for felles fakturering av netttjenester og kraft. Som alternativ til dagens gjennomfaktureringsmodell anbefaler KPMG to modeller som de mener er bedre enn dagens modell. Modellene som foreslås omtales i rapporten som tilbakebetalingsmodellen og underleverandørmodellen.

RME har sendt rapporten og anbefalingene til KPMG på høring og det bes om tilbakemelding på innholdet i rapporten. I tilbakebetalingsmodellen skal nettselskapet være forpliktet til å kjøpe tilbake nettdelen av fordringer som misligholdes. Dette vil omfordere de økonomiske virkninger av et mislighold og sikre partene fullt tapsfradrag herunder fradrag for tap på energirelaterte skatter og avgifter.

Tensio arbeider for en enkel, heldigital, automatisk og sømløs kundehverdag. Denne modellen trekker i motsatt retning. Modellen innebærer økte koordineringsutfordringer, dupliserte tjenesteløp, nye manuelle anstrengelser og generelt økte administrative byrder. Det utløses unødvendige systemtilpasninger med tilhørende kostnader. At nettselskapet skal inn i kundeprosessen etter at kraftleverandøren vurderer fordringen som tapt gir et håpløst utgangspunkt for videre oppfølging av slike fordringer. Dette er også til dels beskrevet i rapporten fra KPMG. Tensio kan ikke se at denne modellen er levedyktig og videre arbeid med modellen frarådes.

Den andre modellen – underleverandørmodellen – virker mer egnet. Likevel er det flere sider ved modellen som anses mangelfullt utredet. Advokatfirmaet Thommessen har på vegne av Energi Norge vurdert underleverandørmodellen. Thommessen er usikker på om kraftleverandøren vil få fradrag for skatte- og avgiftsmessig tap på fordring knyttet til netttjenesten ved underleverandørmodellen. Så lenge dette er uavklart er det vanskelig å ta stilling til modellen. Spørsmål rundt nettselskapenes energirettslige forpliktelser og øvrige avtalefestede rettigheter mellom kunde og nettselskap, og hvordan dette påvirkes, av en potensiell underleverandørmodell er heller ikke tilstrekkelig kartlagt.

Tensio har valgt en annen gjennomfaktureringsmodell enn mange andre selskaper. De vurderinger KPMG gjør i rapporten og de konklusjoner som trekkes blir derfor fremmede og lite relevante for Tensio. Den modellen som Tensio kjører ligner mest på en av modellene som vurderes av KPMG – overføringsmodellen. Denne modellen vrakes fordi den har omtrent samme egenskaper som underleverandørmodellen. Tensio stiller spørsmålsteget med hvorfor det er overføringsmodellen og ikke underleverandørmodellen som vrakes og om modellen til Tensio i det hele tatt er vurdert?

Avtalen til Tensio innebærer at fakturakravet overdras til kraftleverandøren på fakturas forfallsdato for å avhjelpe de finansregulatoriske utfordringene. Det er kraftleverandøren som er sluttkundenenes kreditor, også for nettleiefakturaen ved forfall. Forfallstid for nettleiekravene er satt til innen 20 dager etter fakturaens produksjonsdato. Dato for overføring av fakturafil skal som hovedregel være samme dato som fakturaens produksjonsdato. Dette for at kraftleverandøren skal få full virkning av forfallstiden på 20 dager, da med tanke på at sluttkunden skal ha utført sin betaling til kraftleverandøren for både nettleien og kraftleveransen.

Det er kraftleverandør som er ansvarlig for notifikasjonen ut mot kunde. Etter dette er det kraftleverandøren som er kravseier og riktig kreditor for både nettleidelen og strømdelen av fakturaen. Tensio er ansvarlig for å kunne dokumentere kravets overgang fra nettselskapet til kraftleverandøren. Vi mener at denne modellen er oversiktlig og gir kraftleverandørene virkemidlene for å kunne drive videre innfordring i de tilfellene det oppstår mislighold fra sluttkunden. Ordningen er innført uten at relasjonene mellom kunde, kraftleverandør og nett er forpurret eller forandret.

Tensio står fast på at kraftleverandørene kan fakturere sine kunder innenfor gjeldende betalingsfrist i disse avtalene. Antall betalingsdager og garantikrav er et kompromiss mellom ulike parter ønsker og behov og det er en klar og logisk sammenheng mellom betalingsfrister, purredager og garantikrav. Det har vært konkurser hos kraftleverandører og disse vil forekomme også i fremtiden. Dersom antallet dager skulle økes vil nettselskapets likviditet svekkes. For å unngå store forsinkelser i betalingsstrømmene må det utstedes enda en ny faktura før kraftleverandøren har gjort opp for den forrige. Utover svekket likviditet, øker forretningsrisikoen og da settes kompromisset rundt betalingsdager, purrefrister, garantiordninger og størrelsen på disse i spill.

Tensio mener nettselskapene har en viktig rolle å spille og tror det er store samfunnsgevinster som kan høstes gjennom fornuftig markedsdesign. Ny teknologi, mer lokal produksjon, maskinlæring, fleksibilitetsmekanismer mv. kan øke verdiskapningen og redusere energikostnadene for samfunnet, men for å høste av disse fordelene kreves et tettere samspill mellom kunde og nettselskap. Tidligere kundeoppgaver rundt betaling, fakturaoppfølging og annet er i ferd med å digitaliseres bort. Gjennomfakturerer har egentlig bare redusert fakturaantallet fra to til en, og verdien av å fjerne en papirfaktura marginaliseres med fullelektroniske og digitale betalingsløsninger og kundefronter.

Spørsmålet om ny markedsmodell handler derfor om mer enn en faktura og fradragsrett for tap av energirelaterte skatter og avgifter. Det er kundenes og samfunnets behov som må være styrende og valg av markedsmodell må vurderes i god samfunnsånd i et helhetlig perspektiv. Et slikt perspektiv mangler i rapporten til KPMG.

Med vennlig hilsen

Vegard Strand – leder økonomiske analyser og rammevilkår, Tensio AS

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er elektronisk godkjent i henhold til interne rutiner.